

Sygn. akt II Ca 195/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski

Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Lebowa

Protokolant Sekretarz sądowy Emilia Trąbka

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś.

przeciwko Gminie Miejskiej Ś.

o zapłatę kwoty 1358,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2012 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 19 grudnia 2013 roku, w sprawie I C 1478/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś. na rzecz Gminy Miejskiej Ś. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 195/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 maja 2012 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku w dniu 14 czerwca 2012 roku, powód – Spółdzielnia Mieszkaniowa z (...) w Ś. wniósł o zasądzenie od pozwanego – Gminy Ś. kwoty 1358,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pismem z dnia 16 maja 2011 roku powód zwrócił się do Urzędu Miejskiego w Ś. o wskazanie lokalu socjalnego dla U. S., przyznanego wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 4 kwietnia 2011 roku, sygn. akt I C 279/11, w związku z prawomocnym orzeczeniem eksmisji z mieszkania. W pkt 2 orzeczenia Sąd wstrzymał wykonanie eksmisji do czasu złożenia przez Gminę Ś. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. W związku z niewskazaniem lokalu socjalnego, na podstawie przepisu art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego powód skierował do Burmistrza Miasta Ś. żądanie zapłaty odszkodowania.

Powód wskazał, że dochodzona kwota obejmuje okres od października 2011 roku do stycznia 2012 roku i składa się z następujących należności:

- za październik 2011 roku – 340,67 zł;

- za listopad 2011 roku – 340,67 zł;

- za grudzień 2011 roku – 340,67 zł;

- za styczeń 2012 roku – 336,78 zł.

*

Nakazem zapłaty z dnia 16 sierpnia 2012 roku Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku uwzględnił żądanie pozwu w całości (k. 18).

*

Od nakazu zapłaty z dnia 16 sierpnia 2012 roku pozwany wniósł sprzeciw, zaskarżając nakaz w całości. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 24-25).

*

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku:

I. zasądził od Gminy Miejskiej Ś. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś. kwotę 678,49 zł z odsetkami ustawowymi w wysokości określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 359 § 3 k.c. od dnia 10 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od Gminy Miejskiej Ś. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś. kwotę 42,50 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu (k. 79).

*

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2011 roku, wydanym w sprawie I C 279/11, Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku orzekł eksmisję U. S. z mieszkania nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ul. (...) w Ś. wraz z rzeczami jej prawa reprezentującymi i wydanie tego lokalu powodowi – Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś.. W pkt 2 orzeczenia Sąd wstrzymał wykonanie eksmisji do czasu złożenia przez Gminę Ś. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

Sąd ustalił, że pismem z dnia 16 maja 2011 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ś. zwróciła się do Urzędu Miejskiego w Ś. o wskazanie lokalu socjalnego dla U. S., przyznanego wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 4 kwietnia 2011 roku, wydanym w sprawie I C 279/11.

Sąd ustalił, że do chwili obecnej Gmina Ś. nie wskazała lokalu socjalnego i nie zapłaciła odszkodowania Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś. za okres od października 2011 roku do stycznia 2012 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że miesięczne opłaty eksploatacyjne za mieszkanie przy ul. (...) w Ś. wynosiły 340,67 zł w miesiącach październik, listopad i grudzień 2011 roku, zaś 336,78 zł za miesiąc styczeń 2012 roku. Opłaty te nie zostały pokryte. Nadpłata w kwocie 349,67 zł, powstała z rozliczenia mediów za 2011 roku, została w całości zarachowana na naliczonych poczet odsetek za opóźnienie w zapłacie odszkodowania w kwietniu 2012 roku, zaś nadpłata za rozliczenie mediów za rok 2012 w kwocie 187,05 zł została w całości zarachowana na poczet kosztów procesu zasądzonych od pozwanych na rzecz Spółdzielni w sprawie I C 279/11, w kwietniu 2013 roku.

Sąd ustalił, że w ramach opłat pobieranych z tytułu eksploatacji mieszkania Spółdzielnia część nalicza systemem zaliczkowym, to jest, zaliczkę za CO (w styczniu 2012 roku – 123,50 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2011 roku – 118,75 zł), zaliczkę na podgrzanie wody (w styczniu 2012 roku – 2,64 zł i w okresie od października do grudnia 2011 roku – 2,64 zł), zaliczkę na zimną wodę i kanalizację (w styczniu 2012 roku – 5,51 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2011 roku – 16,52 zł), zaliczkę na energię elektryczną pomieszczeń wspólnych (w styczniu 2012 roku – 15,68 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2011 roku – 11,88 zł), zaliczkę na gaz (w styczniu 2012 roku – 20,90 zł i w okresie od października do grudnia 2011 roku – 20,90 zł). Koszty konserwacji domofonu w okresie objętym sporem wyniosły w styczniu 2012 roku 1,51 zł, zaś w okresie październik – grudzień 2011 roku – 1,47 zł. Z powyższych tytułów należność w styczniu 2012 roku wyniosła 169,54 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2012 roku – 171,96 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód wezwał pozwanego do uregulowania należności obejmującej całość opłat obciążających lokal, niezależnie czy były związane ze zużyciem wody, czy ciepła, czy też stałe. Pozwany należności nie uregulował do chwili obecnej.

Sąd Rejonowy wskazał, że U. S. i Z. S. byli współuprawnieni do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w budynku nr (...) przy ul. (...) w Ś., będącego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś.. Zgodnie treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych byli oni zobowiązani solidarnie uczestniczyć w pokrywaniu kosztów eksploatacji i utrzymania mieszkania przez wnoszenie stosownych opłat.

Sąd wskazał, że w skład kosztów eksploatacji i utrzymania nieruchomości wchodzi wszystkie koszty dostaw towarów i usług dostarczanych do nieruchomości (dostawy wody, energii, odbioru ścieków, oczyszczania itp.), koszty robót budowlanych, koszty bieżącej konserwacji, napraw i remontów bieżących (wraz z kosztami odpowiedniej dokumentacji i kosztami administracyjnymi, opłatami lub podatkami), koszty utrzymania i konserwacji instalacji i urządzeń technicznych położonych w obrębie nieruchomości, zieleni i urządzeń małej architektury, konserwacji i oczyszczania dróg, placów i chodników, podatek od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów oraz koszty zarządzania nieruchomością (które nie są tożsame ze wszystkimi kosztami funkcjonowania administracji spółdzielni).

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz art. 417 § 1 k.c. i wyjaśnił, że w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 roku, III CZP 12/12, odszkodowanie przysługujące właścicielowi lokalu na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego może obejmować opłaty związane z korzystaniem z lokalu. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 19 czerwca 2008 roku, V CSK 31/08, i z dnia 13 stycznia 2010 roku, II CSK 323/09, opowiedział się wyraźnie za zasadą pełnego odszkodowania należnego od gminy w przypadku niewykonania przez nią obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego.

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko, że konieczność ponoszenia przez właściciela lokalu kosztów związanych z korzystaniem z mieszkania przez lokatorów, którzy nie ponoszą takich opłat, jest co do zasady normalnym następstwem niewykonania przez gminę obowiązku dostarczenia im lokalu socjalnego. Nie ma podstaw do innego traktowania – jako elementu szkody – strat wynikających z niemożliwości uzyskania czynszu najmu i strat będących następstwem konieczności ponoszenia przez samego właściciela opłat za korzystanie z lokalu, obejmujących na przykład należności za wodę, energię elektryczną i ogrzewanie mieszkania. Istnienie szkody w tym zakresie wymaga jednak indywidualnej oceny, uwzględniającej okoliczności towarzyszące możliwości wynajmowania konkretnego lokalu. Pozostaje bowiem kwestią konkretnych ustaleń, czy na określonym rynku najmu lokali jego właściciel, przy uwzględnieniu określonej rynkowej stawki czynszu, może uzyskać dodatkowo od wynajmującego także należności pokrywające w całości lub w części wysokość opłat związanych z korzystaniem z lokalu. W razie wykazania takiej okoliczności szkoda, o której mowa w art. 18 ust. 5 ustawy, obejmowałaby tego rodzaju opłaty.

Sąd wskazał, że na właścicielu dochodzącym od gminy odszkodowania na podstawie art. 18 ust. 5 wymienionej wyżej ustawy ciąży obowiązek udowodnienia poniesionej szkody, i to zarówno jeśli chodzi o jej powstanie, pozostawianie w adekwatnym (normalnym) związku przyczynowym z niewykonaniem przez gminę obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego, jak i co do jej wysokości, zgodnie z ogólnymi regułami dowodzenia wynikającymi z art. 6 k.c. i art. 232 k.c.

Sąd wskazał, że w rozpoznawanej sprawie w związku z prawomocnym orzeczeniem eksmisji z mieszkania przy ul. (...) w Ś., powód zwrócił się do Urzędu Miejskiego w Ś. o wskazanie, przyznanego tym wyrokiem, lokalu socjalnego dla U. S.. W pkt 2 orzeczenia Sąd wstrzymał wykonanie eksmisji do czasu złożenia przez Gminę Ś. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

W związku z niewskazaniem lokalu socjalnego, na podstawie przepisu art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego powodowi przysługuje żądanie zapłaty odszkodowania w wysokości opłat za używanie lokalu, jakie byłaby obowiązana uiszczać uprawniona osoba, gdyby stosunek prawny nie wygasł. Spółdzielnia nalicza zatem miesięczne odszkodowanie w wysokości miesięcznych opłat ponoszonych przez członków Spółdzielni, ustalanych przez zarząd Spółdzielni w oparciu o postanowienia statutu. Ponadto w myśl § 41 ust. 6 statutu Spółdzielni wysokość opłat ustala zarząd na podstawie kosztów okresu poprzedniego i przewidywanych ich wzrostów.

Sąd wskazał, że powód przedstawił zestawienie kosztów obciążających sporny lokal za okres objęty pozwem, jednak wysokość tę zakwestionowała pozwana Gmina, twierdząc, że część z opłat jest pobierana zaliczkowo (jak na przykład z tytułu podgrzania wody, za gaz, czy ogrzewanie), a następnie rozliczana stosownie do stopnia zużycia lub powierzchni lokalu. Wobec faktu, że powodowa Spółdzielnia nie przedstawiła zbiorczego rozliczenia za okres objęty pozwem, nie wskazała jakie kwoty z tych tytułów zostały pobrane zaliczkowo, ile zużyli lokatorzy i jakie było ostateczne rozliczenie, pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonego roszczenia. Nie kwestionowała przy tym swojej odpowiedzialności, co do zasady.

Sąd Rejonowy wskazał, że to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia zarówno zasadności dochodzonego przez niego roszczenia, jak i jego wysokości, gdyż zasądzenie żądanej kwoty pociągnęłoby właśnie dla niego korzystne skutki prawne.

W ocenie Sądu Rejonowego Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ś. wykazała zasadność dochodzonego roszczenia. Bezsporne bowiem było, że Gmina, pomimo ciężącego na niej obowiązku, nie przedłożyła wyeksmitowanemu lokatorowi oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Jednak z uwagi na fakt, że wysokość dochodzonej kwoty była kwestionowana, podlegała ona ogólnym regułom dowodowym i nie została w całości udowodniona. Przedłożone dokumenty wykazują, jakie kwoty w poszczególnych miesiącach objętych żądaniem pozwu obciążały lokatorów. Brak jednak już ostatecznego rozliczenia pobranych zaliczek stosownie do stopnia zużycia. Budzi także wątpliwości fakt rozliczenia przez Spółdzielnię z pobranych zaliczek z tytułu zużycia mediów odsetek za inne należności i kosztów innego procesu, a następnie przyjęcie, że opłaty za lokal nie zostały uiszczone i obciążenie nimi w ramach odszkodowania Gminy.

Sąd wskazał, że odpowiedzialność Gminy jest odpowiedzialnością odszkodowawczą w oparciu o art. 417 k.c. Zatem podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej Gminy jest niezgodne prawem działanie lub zaniechanie. Przesłanka ta została w okolicznościach tej sprawy spełniona. Na skutek zaś takiego działania lub zaniechania musi powstać szkoda. Również i ta okoliczność została wykazana. Niewątpliwie bowiem osoby zajmujące obecnie już bez tytułu prawnego lokal mieszkalny przy ul. (...) w Ś. nie ponoszą kosztów jego utrzymania, co naraża Spółdzielnię Mieszkaniową na straty finansowe. Jednak już wysokość szkody, do naprawienia której Gmina jest zobowiązana, nie została w całości wykazana. Sąd pomniejszył dochodzoną pozwem kwotę o te należności, których szczegółowego rozliczenia Gmina nie przedstawiła, pomimo kwestionowania ich przez stronę przeciwną, czyli za CO (w styczniu 2012 roku – 123,50 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2011 roku – 118,75 zł), zaliczka na podgrzanie wody (w styczniu 2012 roku – 2,64 zł i w okresie od października do grudnia 2011 roku – 2,64 zł), zaliczka na zimną wodę i kanalizację (w styczniu 2012 roku – 5,51 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2011 roku

– 16,52 zł), zaliczka na energię elektryczną pomieszczeń wspólnych (w styczniu 2012 roku – 15,68 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2011 roku – 11,88 zł), zaliczka na gaz (w styczniu 2012 roku – 20,90 zł i w okresie od października do grudnia 2011 roku – 20,90 zł). Koszty konserwacji domofonu w okresie objętym sporem wyniosły w styczniu 2012 roku 1,51 zł, zaś w okresie październik – grudzień 2011 roku – 1,47 zł. Z powyższych tytułów należność w styczniu 2012 roku wyniosła 169,54 zł, zaś w okresie od października do grudnia 2012 roku – 171,96 zł. Tym samym kwotę dochodzoną pozwem w wysokości 1358,79 zł Sąd pomniejszył o powyższe kwoty (171,96 razy 3 miesiące i 169,54 zł), jako nieudowodnione, co dało ostatecznie kwotę zasądzoną, czyli 678,49 zł.

Sąd wskazał, że z uwagi na fakt, iż wysokość tak zasądzonego odszkodowania ustalona została dopiero w dacie zamknięcia rozprawy, odsetki ustawowe zostały zasądzone od tego dnia, czyli od dnia 10 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 100 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 19 grudnia 2013 roku apelację wniósł powód, wskazując, że „zaskarża w/w orzeczenie w części dotyczącej pkt II i III i wnosi o:

1. zmianę zaskarżonej części orzeczenia i zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej Gminy kwoty 680,30 zł stanowiącej łączną kwotę zaliczkowych opłat na poczet kosztów używania mediów oraz kosztów konserwacji domofonu, zgodnie z żądaniem pozwu wraz z kosztami postępowania za obie instancje

albo

2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji wraz z kosztami za II instancję”.

Powód zarzucił:

„1. naruszenie przepisu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 15.12.2000 spółdzielniach mieszkaniowych (dalej: usm) przez jego pominięcie;

2. naruszenie przepisu art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego (dalej: ustawa o ochronie lokatorów) przez błędną wykładnię prowadzącą do zakwestionowania zakresu świadczeń objętych odszkodowaniem na rzecz Spółdzielni;

3. naruszenie przepisu art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie lokatorów przez błędną wykładnię prowadzącą do pozbawienia powódki odszkodowania w pełnej wysokości;

4. naruszenie przepisu art. 322 kpc przez oddalenie w całości części powództwa obejmującej opłaty na poczet kosztów mediów i kosztu konserwacji domofonu;

5. naruszenie przepisu art. 328 § 2 kpc przez brak jednoznacznego wyjaśnienia przyczyn oddalenia w całości części powództwa;

6. naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego.

7. błędne ustalenia stanu faktycznego odnośnie do tytułu prawnego przysługującego P.U.Z. S. w dacie wygaśnięcia prawa;

8. sprzeczność ustaleń sądu z zebrany materiał dowodowy”1 (k. 95-101).

*

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 111-113).

*

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda popierał apelację, przy czym wobec sprzeczności pomiędzy zakresem zaskarżenia, oznaczonym w apelacji oraz zakresem wniosku o zmianę wyroku, wskazał, że zakresem zaskarżenia w apelacji powoda nie zostały objęte odsetki ustawowe, zarówno od kwoty zasądzonej przez Sąd Rejonowy, jak i od kwoty wskazanej w treści wniosku apelacyjnego (k. 120-120v).

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji (k. 120v).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nie jest zasadny wniosek apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Wprawdzie wniosek ten został zgłoszony jako wniosek alternatywny, ale, jako dalej idący, wymaga omówienia w pierwszej kolejności.

Z przepisów art. 386 § 2 i 4 k.p.c. wynika, że uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji może nastąpić tylko w razie stwierdzenia nieważności postępowania, w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Dodatkową podstawę prawną uchylenia wyroku stanowi przepis art. 505¹² § 1 k.p.c., mający zastosowanie w postępowaniu uproszczonym. Przepis ten stanowi, że jeżeli sąd drugiej instancji stwierdzi, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku, uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi żadna ze wskazanych wyżej podstaw uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Postępowanie przed Sądem pierwszej instancji nie jest dotknięte nieważnością. Sąd ten rozpoznał istotę sprawy, analizując zasadność żądania pozwu z punktu widzenia okoliczności faktycznych przytoczonych jako podstawa faktyczna powództwa i rozpoznając zarzuty podniesione przez pozwanego. Wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy nie wymaga również przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, ani też nawet uzupełniania, czy powtarzania postępowania dowodowego.

W rozpoznawanej sprawie nie mógł mieć również zastosowania przepis art. 505¹² § 1 k.p.c., gdyż nie podlegała ona rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym. Sprawa nie została również rozpoznana w takim postępowaniu.

Należy także zwrócić uwagę, że powód nie przytacza w apelacji zarzutów, których uwzględnienie mogłoby skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku, w związku z czym niezrozumiałe jest zamieszczenie w apelacji wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

*

Nie są uzasadnione zarzuty apelacji.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Okręgowy podziela w zasadzie w całości ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ponowne przytaczanie tych ustaleń oraz rozważań w zakresie oceny dowodów jest zbędne.

Okoliczność, czy U. S. przysługiwało spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w Ś., czy też spółdzielcze lokatorskie prawo do tego lokalu mieszkalnego, nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Przepis art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 roku, poz. 150 – tekst jednolity) nie wiąże żadnych skutków prawnych z rodzajem prawa, które przysługiwało lokatorowi przed wygaśnięciem tego prawa.

Tylko ubocznie należy skazać, że w rozpoznawanej sprawie powód nie wskazał w pozwie, jaki rodzaj spółdzielczego prawa do lokalu przysługiwał U. S. przed wygaśnięciem tego prawa. Okoliczność ta nie wynikała również z przedstawionych przez strony dowodów z dokumentów.

÷

Oczywiście bezzasadny jest zarzut sprzeczności ustaleń Sądu Rejonowego z zebrany materiałem dowodowym.

Powyższą ocenę należy uzupełnić o przypomnienie, że zarzut sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego ma rację bytu wówczas, gdy zachodzi sprzeczność pomiędzy ustaleniami faktycznymi sądu a dowodami, które sąd ten uznał za wiarygodne. W sytuacji, gdy określony dowód czy dowody nie zostały uznane przez sąd za wiarygodne, a strona lub uczestnik postępowania uważa, że ocena ta nie jest trafna i, że dowody te powinny stanowić podstawę ustaleń faktycznych w danej sprawie, podnoszenie zarzutu sprzeczności ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego jest bezprzedmiotowe, gdyż sprzeczność taka w rzeczywistości nie zachodzi. W takiej sytuacji zarzuty strony lub uczestnika postępowania powinny dotyczyć przebiegu postępowania dowodowego lub oceny dowodów. W przypadku uznania takich zarzutów za zasadne odmienna ocena materiału dowodowego przez sąd drugiej instancji może prowadzić do odmiennych ustaleń faktycznych niż dokonane przez sąd pierwszej instancji. Odmienne ustalenia faktyczne nie są wówczas wynikiem przyjęcia, że zachodziła sprzeczność pomiędzy zebrany materiałem a przeprowadzonymi dowodami, ale są konsekwencją uznania za wiarygodne tych dowodów, które nie stanowiły podstawy ustaleń sądu pierwszej instancji, gdyż zostały uznane przez ten sąd za niewiarygodne lub też nie zostały przyjęte za podstawę ustaleń z innych przyczyn.

W rozpoznawanej sprawie powód nie wskazuje ani ustaleń Sądu pierwszej instancji, które miałyby pozostawać w sprzeczności z dowodami uznanymi przez ten Sąd za wiarygodne, ani też nie wskazuje dowodów uznanych za wiarygodne, z którymi miałyby pozostawać w sprzeczności konkretne ustalenia faktyczne.

÷

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. może polegać na błędnym uznaniu, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny, albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Skuteczność zarzutu apelacji naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wymaga spełnienia dwóch przesłanek:

1. Prawidłowe postawienie zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wskazania dowodu (dowodów), do którego zarzut ten się odnosi².

Ogólne zatem stwierdzenie, że doszło do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, nie spełnia wymagania sformułowania zarzutu naruszenia ściśle określonego przepisu prawa, w tym wypadku przepisu prawa procesowego³. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. może sprowadzić się do zarzutu, że sąd przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej określonych dowodów przekroczył granice swobodnej oceny, dokonując oceny dowolnej, sprzecznej z wymaganiami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia. Rzeczą strony, która zgłasza taki

zarzut, jest wykazanie, że przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej konkretnego dowodu, na podstawie którego sąd dokonał ustalenia faktycznego, przekroczono granice swobodnej oceny dowodów, a nadto iż miało to istotny wpływ na wynik sprawy. Jeżeli wnoszący apelację formułuje zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. uzasadniając go tym, że zachodzi sprzeczność ustaleń z treścią materiału dowodowego, to taki zarzut nie można uznać za uzasadniony⁴.

2. Postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla skarżącego, opartej na własnej ocenie materiału dowodowego, wersji zdarzeń. Konieczne jest natomiast, przy posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznymi, wykazywanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik sprawy⁵.

Jeżeli sąd odwoławczy stwierdzi, że z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Ocena dowodów przeprowadzona przez sąd może być natomiast skutecznie podważona, jako nieodpowiadająca wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. tak zwanej zasadzie swobodnej oceny dowodów, tylko w przypadku, gdy sąd wyprowadza z zgromadzonego materiału dowodowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub zasadami doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych. Uprawnienie sądu drugiej instancji do dokonania odmiennych ustaleń bez ponowienia dowodów z zeznań świadków, czy też z przesłuchania stron, jest dopuszczalne i uzasadnione, ale w szczególności wówczas, gdy dowody te mają jednoznaczną wymowę, a ocena sądu pierwszej instancji jest oczywiście błędna. Same, nawet poważne, wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez Sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska⁶.

Skarżący nie przytoczył w apelacji ani dowodów, których dotyczy zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, ani też nie wskazał, jakie kryteria oceny tych dowodów zostały naruszone. Apelacja powoda nie zawiera w ogóle wskazania, w czym miałyby się wyrażać wadliwa ocena zebranego materiału dowodowego i w ogóle nie odnosi się do oceny dowodów przedstawionej przez Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Powód nie wskazuje nawet, jakim dowodom Sąd pierwszej instancji powinien jego zdaniem dać wiarę, a jakim odmówić wiarygodności i mocy dowodowej. Uzasadnia to uznanie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. za nieuzasadniony.

÷

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych. Powołany przepis stanowi, że w przypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego spółdzielnia, z zastrzeżeniem art. 15, ogłasza nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia opróżnienia lokalu, zgodnie z postanowieniami statutu, przetarg na ustanowienie odrębnej własności tego lokalu, zawiadamiając o przetargu w sposób określony w statucie oraz przez publikację ogłoszenia w prasie lokalnej. Pierwszeństwo w nabyciu lokalu mają członkowie, którzy nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i zgłaszają gotowość zawarcia umowy o ustanowienie i przeniesienie odrębnej własności tego lokalu. W przypadku zgłoszenia się kilku uprawnionych, pierwszeństwo ma najdłużej oczekujący. Warunkiem przeniesienia odrębnej własności lokalu na takiego członka jest wpłata wartości rynkowej lokalu.

Powołany przepis nie miał w ogóle zastosowania w rozpoznawanej sprawie. Co więcej, treść tego przepisu nie przystaje w ogóle do stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy.

÷

Nie są uzasadnione zarzuty naruszenia przepisów art. 18 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Przepis art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku stanowi, że osoby uprawnione do lokalu zamiennego albo socjalnego, jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia im takiego lokalu, opłacają odszkodowanie w wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązane opłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł.

Powołany przepis nie miał zastosowania w rozpoznawanej sprawie ze względu na to, że dotyczy on stosunku prawnego pomiędzy właścicielem lokalu a byłym lokatorem tego lokalu – w obu przypadkach w znaczeniu określonym przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku.

Przepis art. 18 ust. 3 ustawy pozostaje w ścisłym związku z przepisami art. 18 ust. 1 oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku.

Przepis art. 18 ust. 1 ustawy stanowi, że osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie.

Przepis art. 18 ust. 2 ustawy stanowi, że z zastrzeżeniem ust. 3, odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, odpowiada wysokości czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu. Jeżeli odszkodowanie nie pokrywa poniesionych strat, właściciel może żądać od osoby, o której mowa w ust. 1, odszkodowania uzupełniającego.

Z powołanego przepisu wynika, że po ustaniu stosunku prawnego uprawniającego lokatora do używania lokalu właścicielowi lokalu (w znaczeniu określonym przez ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku) przysługują w stosunku do byłego lokatora dwa roszczenia:

A. roszczenie o zapłatę odszkodowania, o którym mowa w przepisie art. 18 ust. 1 ustawy;

B. roszczenie o zapłatę odszkodowania, o którym mowa w przepisie art. 18 ust. 2 zd. 2 ustawy.

(A) Pomimo że ustawa używa pojęcia „odszkodowanie” na określenie obowiązku byłego lokatora, o którym mowa w przepisie art. 18 ust. 1 ustawy, to w istocie (w sensie funkcjonalnym) obowiązek ten oznacza konieczność zapłaty swoistego wynagrodzenia za korzystanie z lokalu. Omawiane odszkodowanie jest bowiem niezależne od faktu wystąpienia szkody po stronie właściciela lokalu⁷. Wynika to jednoznacznie z brzmienia przepisu art. 18 ust. 1 ustawy, który przewiduje świadczenie za sam fakt zajmowania lokalu oraz przepisów art. 18 ust. 2 zd. 1 i art. 18 ust. 3 ustawy, które regulują wysokość świadczenia należnego właścicielowi, niezależną od wysokości ewentualnej szkody. Co do zasady omawiane odszkodowanie odpowiada wysokości czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu (art. 18 ust. 2 zd. 1 ustawy), a jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia lokalu osobom uprawnionym do lokalu zamiennego albo socjalnego, to osoby te opłacają odszkodowanie w wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązane opłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł (art. 18 ust. 3 ustawy).

(B) Odszkodowanie uzupełniające, o którym mowa w przepisie art. 18 ust. 2 zd. 2 ustawy jest odszkodowaniem w sensie ścisłym, to znaczy uzależnionym od faktu powstania szkody po stronie właściciela lokalu i wysokości tej szkody. Przysługuje ono właścicielowi⁸ tylko wówczas, jeżeli poniósł on szkodę i tylko wówczas, jeżeli szkoda ta przekracza wysokość odszkodowania ustalonego zgodnie z przepisem art. 18 ust. 2 zd. 1 ustawy. Odszkodowanie uzupełniające nie przysługuje również wówczas, jeżeli zachodzi sytuacja, o której mowa w przepisie art. 18 ust. 3 ustawy.

Należy jeszcze raz podkreślić, że odszkodowanie uzupełniające, o którym mowa w art. 18 ust. 2 zd. 2 ustawy, jest związane ściśle z faktem wystąpienia szkody u właściciela lokalu.

Jeżeli natomiast chodzi o przepis art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku, to dotyczy on roszczenia właściciela lokalu wyłącznie przeciwko gminie zobowiązanej do dostarczenia lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku. Powołany przepis stanowi, że jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego osobie uprawnionej do

niego z mocy wyroku, właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121).

Przepis art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego nie stanowi samodzielnej podstawy prawnej odpowiedzialności gminy za niedostarczenie lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku. Przepis ten wyraźnie odsyła do przepisu art. 417 k.c., wskazując, że właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 k.c.

Z przepisów art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku w związku z art. 417 k.c. wynika, że wskazana w nich odpowiedzialność właściwej gminy jest odpowiedzialnością odszkodowawczą z tytułu czynu niedozwolonego.

Sam fakt niedostarczenia przez gminę lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku nie stanowi zatem jedynej przesłanki odpowiedzialności właściwej gminy względem właściciela lokalu. Niedostarczenie przez gminę lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku uzasadnia odpowiedzialność odszkodowawczą gminy tylko wówczas, gdy:

- jest niezgodne z prawem,
- spowodowało powstanie szkody majątkowej oraz
- pomiędzy niedostarczeniem lokalu socjalnego a szkodą istnieje normalny związek przyczynowy.

Wszystkie wskazane wyżej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej gminy muszą zaistnieć łącznie, aby możliwe było powstanie i uwzględnienie roszczenia odszkodowawczego w stosunku do właściwej gminy. Brak którejkolwiek z tych przesłanek powoduje, że roszczenie o zapłatę odszkodowania nie powstaje, a zatem żądanie zapłaty odszkodowania nie może być uwzględnione.

Skoro roszczenie właściciela lokalu wynikające z przepisów art. art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku w związku z art. 417 k.c. jest roszczeniem wynikającym z czynu niedozwolonego, a więc roszczeniem odszkodowawczym w sensie ścisłym, powstanie tego roszczenia uwarunkowane jest zaistnieniem szkody w majątku właściciela lokalu.

Szkodą w sensie prawnym jest każdy uszczerbek w majątku danej osoby, powstały na skutek zdarzenia, za które ktoś ponosi odpowiedzialność cywilnoprawną.

W związku z powyższym trafne są rozważania Sądu pierwszej instancji, że Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ś. powinna udowodnić fakt poniesienia szkody w okresie objętym podstawą faktyczną powództwa.

Szkoda, jaką właściciel lokalu ponosi na skutek niedostarczenia przez właściwą gminę lokalu socjalnego osobie uprawnionej, może polegać na stratach wynikających z niepłacenia przez byłego lokatora należności związanych z użytkowaniem lokalu. Sam jednak fakt, że nie została zapłacona przez byłego lokatora na rzecz właściciela lokalu taka część należności związanej z korzystaniem z lokalu przez byłego lokatora, która jest skalkulowana zaliczkowo przez właściciela (w tym wypadku Spółdzielnię) i która w takiej postaci powinna być opłacana przez byłego lokatora, nie jest równoznaczny z istnieniem szkody po stronie właściciela. Szkodą byłby uszczerbek wynikający z faktu, że spółdzielnia pokryła za byłego lokatora należności wynikające z rzeczywistego zużycia przez lokatora dostarczonych do jego lokalu wody, gazu i innych postaci świadczeń związanych z użytkowaniem konkretnego lokalu mieszkalnego i rozliczanych według indywidualnego zużycia w danym okresie.

Szkodą byłby również uszczerbek wynikający z faktu, że spółdzielnia pokryła za byłego lokatora należności wynikające z rzeczywistego zużycia przez ogół mieszkańców budynku dostarczonych do budynku świadczeń, związanych z użytkowaniem części budynku służących do korzystania przez wszystkich mieszkańców, a przypadające na byłego lokatora według indywidualnego rozliczenia w danym okresie.

Należy jeszcze raz podkreślić, że odpowiedzialność, o której mowa w przepisach art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku w związku z art. 417 k.c. jest odpowiedzialnością odszkodowawczą za szkodę wynikającą z czynu niedozwolonego. Nie jest to natomiast odpowiedzialność gwarancyjna za byłego lokatora, zobowiązanego do zapłaty należności, o których mowa w art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku. Gmina zobowiązana do dostarczenia lokalu mieszkalnego nie jest gwarantem zapłaty przez byłego lokatora należności określonych w art. 18 ust. 3 ustawy. Podstawa faktyczna odpowiedzialności gminy na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy jest całkowicie odmienna od podstawy faktycznej odpowiedzialności byłego lokatora na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy. Nie jest również tożsamy zakres odpowiedzialności. Zakres odpowiedzialności gminy jest uwarunkowany zawsze zakresem szkody poniesionej przez właściciela lokalu na skutek niedostarczenia lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku.

Rzeczą Sądu Okręgowego nie jest wskazywanie na przyszłość sposobów, w jakie możliwe jest udowodnienie przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Ś. wysokości szkody w sytuacjach niewykonywania przez byłych lokatorów obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku. Należy jedynie zwrócić uwagę, że można założyć z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, że mieszkań zajmowanych przez byłych lokatorów, którym nie zostały dostarczone przez Gminę Ś. lokale socjalne, pomimo nakazanego wyrokiem obowiązku dostarczenia takiego lokalu, nie jest wiele. Nie ma zatem żadnych przeszkód do tego, aby na podstawie urządzeń pomiarowych, jeżeli są zainstalowane dla danego mieszkania, ustalić, jakie było rzeczywiste zużycie wody, gazu, czy też innych świadczeń w danym okresie.

To samo dotyczy rozliczenia opłat za świadczenia dostarczane na potrzeby części wspólnej.

÷

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 322 k.p.c. Powołany przepis stanowi, że jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Powołany przepis ma zastosowanie wówczas, gdy z przyczyn obiektywnych nie jest możliwe przedstawienie dowodów wskazujących na ściśle wysokość żądania, albo też, gdy z tych samych przyczyn przedstawienie dowodów wskazujących na ściśle wysokość żądania jest nader utrudnione.

Przepis art. 322 k.p.c. nie stanowi natomiast podstawy prawnej orzekania o wysokości żądania w wypadku, w którym ściśle udowodnienie wysokości żądania nie jest możliwe z powodu braku stosownej inicjatywy dowodowej strony, na której spoczywa ciężar dowodu w znaczeniu materialnym.

÷

Oczywiście bezzasadny jest zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. Powołany przepis stanowi, że uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełnia wszystkie kryteria określone w powołanym przepisie. W szczególności Sąd Rejonowy dokładnie wyjaśnił, z jakich przyczyn powództwo Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś. nie zostało częściowo uwzględnione.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania należało oddalić apelację, jako bezzasadną.

*

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Spółdzielni Mieszkaniowej w Ś. na rzecz Gminy Miejskiej Ś. kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W związku z tym, że apelacja powoda została oddalona w całości, powód jest stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Powinien zatem zwrócić pozwanemu poniesione w tym postępowaniu koszty. Koszty te obejmują wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego, ustalone na podstawie § 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490 – tekst jednolity).

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych.

2 Wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 roku, V CK 398/03, Lex nr 174215; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2001 roku, IV CKN 237/00, Lex nr 52528; wyrok SN z dnia 5 lipca 2000 roku, I CKN 291/00, Lex nr 303349; wyrok SN z dnia 25 listopada 2003 roku, II CK 293/02, Lex nr 151622.

3 Wyrok SN z dnia 24 czerwca 2008 roku, I PK 295/07, Lex nr 496401.

4 Wyrok SN z dnia 15 września 2005 roku, II CK 59/05, Lex nr 385605; wyrok SN z dnia 18 stycznia 2002 r., I CKN 132/01, Lex nr 53144.

5 Wyrok SN z dnia 16 grudnia 2005 roku, III CK 314/05, Lex nr 172176; wyrok SN z dnia 18 czerwca 2004 roku, II CK 369/03, Lex nr 174131; wyrok SN z dnia 15 kwietnia 2004 roku, IV CK 274/03, Lex nr 164852; wyrok SN z dnia 25 listopada 2003 roku, II CK 293/02, Lex nr 151622; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2003 roku, II CKN 1335/00, Lex nr 439181; wyrok SN z dnia 27 września 2002 roku, IV CKN 1316/00, Lex nr 80273; postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2001 roku, IV CKN 970/00, Lex nr 52753; wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2001 roku, II CKN 588/99, Lex nr 52347; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 roku, I ACa 180/08, Lex nr 468598, OSA 2009/6/55; Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 maja 2008 roku, I ACa 953/07, Lex nr 466440; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2008 roku, VI ACa 306/08, Lex nr 504047; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 maja 2008 roku, I ACa 328/08 Lex nr 466423; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2008 roku, I ACa 205/08, Lex nr 465086; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2008 roku, I ACa 1040/07, Lex nr 466431; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 lutego 2007 roku, I ACa 1053/06, Lex nr 298433; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2006 roku, I ACa 1303/05, Lex nr 214251; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 stycznia 2006 roku, I ACa 1609/05, Lex nr 189371.

6 Wyrok SN z dnia 21 października 2005 roku, III CK 73/05, Lex nr 187032.

7 W znaczeniu określonym przez ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku.

8 Jak w przypisie 2.